



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 529/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovéj a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetího (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou AK VAVRINČÍK s. r. o., Hurbanova 1, Nové Mesto nad Váhom, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Filip Vavrinčík, proti postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 62/2020 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 62/2020. Domáha sa aj priznania finančného zadostučinenia a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol väzobne stíhaný pre zločin opilstva podľa § 363 ods. 1 Trestného zákona a do väzby bol vzatý uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 Tp 21/2020 z 24. mája 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tpo 58/2020 zo 17. júna 2020 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.
3. Sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby aj 16. decembra 2021. O jeho žiadosti rozhodol okresný súd uznesením z 13. januára 2022 tak, že ju podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 Tos 14/2022 z 15. februára 2022 tak, že zrušil uznesenie okresného súdu, súčasne nahradil väzbu z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dohľadom probačného a mediačného úradníka a prepustil sťažovateľa na slobodu. V tomto uznesení mu

krajský súd uložil aj primerané povinnosti a obmedzenia, napr. zákaz vycestovania do zahraničia, zákaz vzdľať sa z miesta svojho pobytu okrem vymedzených podmienok probačným a mediačným úradníkom, zákaz priblíženia sa k obydliu poškodeného a na vzdialenosť menšiu ako 100 metrov od poškodeného, zákaz kontaktu s ním, obdobne mu uložil povinnosť najneskôr do troch pracovných dní od prepustenia z väzby na slobodu ustanoviť sa k psychiatrovi a začať protitoxikologickú liečbu a ustanovovať sa na kontroly podľa pokynov psychiatra a vždy o tom predkladať správu probačnému a mediačnému úradníkovi, zákaz požívať alkoholické nápoje, omamné a psychotropné látky, povinnosť dostaviť sa na predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ako aj pred znalcov pre účely vyšetrenia v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním. Sťažovateľ je povinný podrobiť sa aj kontrole časti uložených primeraných povinností a obmedzení technickými prostriedkami.

4. Sťažovateľ podal následne už 18. marca 2022 návrh na zrušenie primeraných povinností a obmedzení. Okresný súd nariadil termín výsluchu až na 3. august 2022 (teda až po 5 mesiacoch od podania návrhu sťažovateľa).

5. Sťažovateľ podal proti nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o tomto návrhu sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením krajského súdu č. k. 23 Ntro 3/2022 zo 16. augusta 2022 tak, že podľa § 55 ods. 5 písm. b) Trestného poriadku ju krajský súd vyhodnotil ako opodstatnenú v časti rozhodovania okresného súdu o návrhu sťažovateľa na zrušenie primeraných povinností a obmedzení z 18. marca 2022, ale v ostatnej časti týkajúcej sa rozhodovania vo veci samej ju zamietol, pretože zo strany súdu k prietahom nedošlo.

## **II.**

### **Argumentácia sťažovateľa**

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti brojí opätovne proti päťmesačnej nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o jeho návrhu na zrušenie primeraných povinností a obmedzení, ktoré už predtým vyhodnotil krajský súd ako dôvodné. Podstatou tvrdení sťažovateľa je to, že rozhodovanie o takom návrhu *per analogiam* má charakter rozhodovania o väzbe, a teda je potrebné o takomto návrhu konať bez meškania. Poukazuje tiež v tejto súvislosti na analógiu s § 72 ods. 1 písm. b), ods. 2 a 3 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku, pretože iné ustanovenia Trestného poriadku nemožno aplikovať.

## **III.**

### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Na predbežnom prerokovaní ústavný súd preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd totiž na ďalšie konanie môže prijať len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k článku 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98. I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07. IV. ÚS 90/2010).

10. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania ústavnej sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

11. Čas na konanie bez zbytočných prietáhov spravidla nemožno vyjadriť numericky. Obvykle neexistuje časová hranica, ktorej uplynutím postup štátneho orgánu môže mať povahu prietáhov v konaní.

12. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05).

13. V súvislosti s namietaným postupom okresného súdu ústavný súd poznamenáva, že význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľa dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Z predloženého odôvodnenia ústavnej sťažnosti, pripojených listín a lustrácie ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol vo väzbe iba do 15. februára 2022, keď bola jeho väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, a bolo mu nariadené podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku a tiež mu boli uložené primerané povinnosti a obmedzenia.

14. V tomto prípade ak by malo byť pravdou, že aplikovateľnosť sťažovateľom označených práv pri rozhodovaní o návrhu má charakter rozhodovania o väzbe, a teda je potrebné o takomto návrhu konať bez meškania, tak pri tomto tvrdení sťažovateľ vychádza z príliš zjednodušenej predstavy. Nerozlišuje totiž medzi bežným významom slova väzba, ktorý je najintenzívnejším zásahom do slobody jednotlivca, t. j. dočasné zbavenie osobnej slobody, a inštitútom nahradenia väzby, ktoré predstavuje súhrn prostriedkov, ktorými je pôsobené na osobu obvineného nachádzajúceho sa

na slobode. Pri náhrade väzby ide vo svojej podstate skôr o obmedzenia osobnej slobody (prípadne aj ďalších práv a slobôd) viazané na určité miesto, priestor, osoby, činnosti alebo veci (bližšie k náhrade väzby napr. IV. ÚS 346/08).

15. V tejto veci u sťažovateľa totiž môže naďalej trvať väzobný dôvod (a to prípadne až do právoplatného skončenia trestného stíhania, ak nezanikne skôr, pozn.), čo ale neznamená, že automaticky naďalej trvá aj jeho väzba.

16. V okolnostiach sťažovateľa vecná súvislosť s pozbavením osobnej slobody bola prerušená prepustením sťažovateľa na slobodu pri využití prostriedkov nahrádzajúcich väzbu. Sťažovateľ je teraz na slobode. Má uložené určité obmedzenia a povinnosti, inými slovami, zákazy a príkazy, ale podstatnou otázkou je to, či obmedzenia a povinnosti uložené sťažovateľovi predstavovali len obmedzenie slobody pohybu a pobytu alebo mohli svojimi obmedzujúcimi účinkami dosiahnuť aj intenzitu pozbavenia osobnej slobody. Východiskovým bodom jej zodpovedania musí byť konkrétna situácia pri zohľadnení radu kritérií ako je druh, trvanie, účinky a spôsob uplatňovania dotknutých opatrení (rozsudok ESĽP Engel a spol. proti Holandsku z 8. 6. 1976, body 58 – 59). Rozdiel medzi pozbavením a obmedzením slobody je potom len vecou stupňa a intenzity, nie povahy alebo podstaty.

17. Žiadnu takúto argumentáciu však sťažovateľ ústavnému súdu nepredniesol. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v rámci uložených zákazov a povinností síce bol sťažovateľ odkázaný zdržiavať sa na Slovensku a nesmel sa približovať k poškodenému a podobne, ale nie s príliš ťaživými výnimkami mal zachovanú osobnú slobodu. Z týchto okolností prípadu na prvý pohľad je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že kumulatívny účinok uložených obmedzení a povinností nie je porovnateľný s pozbavením osobnej slobody, t. j. že by bol de facto väzbou (porovnaj s rozsudkom Guzzardi proti Taliansku zo 6. 11. 1980, sťažnosť č. 7367/76, bod 95 alebo s rozhodnutím Dick proti Spojenému kráľovstvu z 28. 2. 1996, sťažnosť č. 26249/95).

18. Prepustením sťažovateľa z väzby na slobodu skončilo jeho pozbavenie slobody. Rozhodovanie o ďalšom trvaní náhrady väzby, resp. o rozsahu obmedzení s ňou spojených v situácii, keď je obvinený na slobode (t. j. reálne nevykonáva väzbu), preto nemožno podriadiť takým prísnyim požiadavkám z hľadiska rýchlosti konania, ktorým sú väzobné súdy podrobené, keď rozhodujú v situácii, keď obvinený je reálne vo väzbe [pri rozhodovaní napr. o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby (IV. ÚS 402/2021, IV. ÚS 529/2021)]. Záruka efektivity prieskumu však napriek prepusteniu osoby na slobodu trvá naďalej.

19. Odvodzovanie *per analogiam* podľa uvedených ustanovení Trestného poriadku teda nepostačuje podľa ústavného súdu na to, aby bolo možné na sťažovateľa v tejto chvíli nahliadať ako na osobu pozbavenú osobnej slobody. Ústavný súd v tejto súvislosti preto dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým konaním okresného súdu nie je relevantná príčinná súvislosť, teda na skutkovom základe vymedzenom sťažovateľom nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Na dôvažok ústavný súd dopĺňa, že ak krajský súd sťažovateľovu sťažnosť na prietahy v konaní v auguste 2022 vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú, vytvoril mu tým predpoklad pre možnosť domáhať sa prípadnej nemajetkovej ujmy postupom podľa osobitného predpisu

22. Vo vzťahu k postupu okresného súdu vo veci samej, v ktorom sa mali vyskytnúť neprimerané prietahy, ústavný súd uvádza, že v ústavnej sťažnosti absentuje riadna a dostatočná argumentácia sťažovateľa (konkrétne právne a skutkové dôvody). Ústavný súd preto v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 9. novembra 2022**

**Jana Laššáková**  
**predsedníčka senátu**